

1. Átalakulás

- új iparág fejlődik (posztó) ⇒ földek bekerítése
- tőkések megjelenése (üzleti befektetések) a profit reményében
- céhek átalakulnak manufaktúrává (tömegtermelés)
- tengeri befolyás növelése (kalózkodás, egyre nagyobb flotta)

2. Politika és vallás

- VIII. Henrik (1509-1547)
 - politikai okok miatt szakít a katolikus egyházzal (válás tiltása)
 - 6 feleség
 - anglikán egyház megalapítása (a király a vallási vezető, reformáció támogatója)
- I. Erzsébet (1558-1603)
 - tőkés átalakulás támogatása
 - anglikán egyház továbbfejlesztése
 - Shakespeare tevékenysége
 - tengeri befolyás növelése (Drake kapitány)
 - 1588 spanyol armada veresége ⇒ Anglia tengeri nagyhatalom

3. Forradalom

- I. Károly (1625-1649) korlátlan hatalmat akar
- nem hívja össze a parlamentet, de a skót háború miatt üres a kincstár
- 1640 parlament összehívása, de a főurak nem támogatják (rövid parlament)
- ⇒ bezáratja ⇒ forradalom
- Oliver Cromwell, vasbordájúak serege
- „Bízz Istenben és tartsd szárazon a puskaport!”
- a király Skóciába menekül, de 400.000 fontért kiadják
- a királyt végül hazaárulás vádjával kivégzik 1649. január 30-án ⇒ köztársaság
- a király utódja Franciaországba menekül

4. Cromwell diktatúrája

- eleinte Cromwell a parlamenttel együtt vezet (csonka parlament)
- diktatúrát épít ki, magát Lord Protector-nak hívja (1653-tól)
- puritán életmód (szerencsejáték, szórakozás betiltása, még a karácsonyt is ellenzi)
- leigázza Skóciát, Írországot

- tengeri hatalom növelése, Hollandia legyőzése

- 1658-ig uralkodik

5. Alkotmányos királyság

- visszahívják Károly rokonát, II. Károly (1660-1685)

- Cromwell újratemetése (bosszú)

- ismét a parlamenttel együtt kormányoz, majd utódja egyeduralomra törekszik (I. Jakab)

⇒ Orániai Vilmos meghívása a trónra (dicsőséges forradalom)

- III. Vilmos (1689-1702)

- Jognyilatkozat (Bill of Rights) „a király uralkodik, de nem kormányoz”

- parlamentnek felelős kormány megalakulása

- 1707-ben az Angol királyság és a Skót királyság egyesüléséből létrejön Nagy-Britannia Királysága

Kora újkor linkgyűjtemény: <https://www.ketperctori.hu/ujkor-linkgyujtemeny>

CÉH	MANUFAKTÚRA
céhmesterek dolgoznak	bérmunkások dolgoznak
saját tulajdonú munkaeszközök	a munkaeszközök a tőkés tulajdonai
kézi erővel folyik a munka	gépek segítségével folyik a munka
teljes munkafolyamat elvégzése	a munkafolyamatot részekre bontják
szigorú szabályok	szigorú munkafolyamatok
viszonylag kevés késztermék	tömegtermelés
drágán előállított áru	minél olcsóbb előállítás
kiváló minőségű termék	közepes (vagy silány) minőség

Céh és Manufaktúra

1588 - A spanyol armada veresége

1649 - I. Károly kivégzése